
ÉPÍTÉSEK EGYSZERŰ FELTÉTELEK SZERINT

38. modul

KÉSZÍTETTE: SZILI JUDIT

MODULLEÍRÁS

| | |
|--------------------------------------|--|
| A modul célja | Tárgyak, testek különféle tulajdonságainak megismerése; Tulajdonságok kifejezése megalkotással, szavakkal |
| Időkeret | Kb. 1 óra |
| Ajánlott korosztály | 6–7 évesek; 1. osztály |
| Modulkapcsolódási pontok | Tágabb környezetben: keresttantervi NAT szerint: környezeti nevelés; énkép, önismeret; tanulás Kompetenciaterület szerint: szociális és környezeti Szűkebb környezetben: saját programcsomagunkon belül a 37., 39., 40., 41. modul Ajánlott megelőző tevékenységek: építések szabadon és másolással (37. modul) |
| A képességfejlesztés fókuszai | Megismerési képességek alapozása: <ul style="list-style-type: none"> – Az érzékszervek tudatos működtetése; – Azonosítás és megkülönböztetés; formalítás – Lényegkiemelés; – A megfigyelt tulajdonság, viszony kifejezése megalkotással, válogatással, szóval A kommunikációs képesség fejlesztése, párkapcsolatokban és csoportban való működtetése Az együttműködés képességének fejlesztése csoportban |

AJÁNLÁS

Ez a modul szorosan kapcsolódik az előzőhöz. A szabad alkotások és másolások során szerzett egyes tapasztalatok tudatosítása történik meg ezeknek a tevékenységeknek a során. Az elsősorban globális alakfelismerésre, azonosításra, megkülönböztetésre alapozott alkotó és másoló tevékenységek után bizonyos – a formát jellemző – tulajdonságok kiemelését, megértését, értelmezését segíti a szavakban kimondott feltétel figyelembe vétele.

TÁMOGATÓRENDSZER

C. Neményi Eszter–Sz. Oravecz Márta: *Útjelző az 1. osztályos matematika tanításához*

ÉRTÉKELÉS

A modulban **folyamatos megfigyeléssel** követjük hogy ki-ki

- megérti-e a szóban adott feltételeket, képes-e ezeknek megfelelő alkotást létrehozni, és azt összevetni a feltétellel;
- felismeri-e a megkezdett válogatások szempontját, képes-e folytatni a válogatást új alkotások létrehozásával;
- képes-e megfigyeléseit kifejezni szóban, illetve mások megfigyeléseit meghallgatni, figyelembe venni;
- képes-e együttműködésre a csoportban.

MODULVÁZLAT

| Változat | Lépések, tevékenységek (a mellékletekben részletesen kifejtve) | Kiemelt készségek, képessegek | Célcsoport / A differenciálás lehetőségei | Tanulásszervezés | | Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyagtartalmak) |
|--|--|--|--|------------------------|-------------------------------|---|
| | | | | Munkaformák | Módszerek | |
| I. Ráhangelődés, a feldolgozás előkészítése | | | | | | |
| | Kitaláló játék felsorolt tulajdonságok alapján, adott testek közül választva | tulajdonságok tudatosítása | az egész osztály | közös | játék | színesrúd-építmények (1. melléklet), vagy más testek |
| II. Az új tartalom feldolgozása | | | | | | |
| | 1. Építés szóban adott feltétel szerint | adott tulajdonság konkretizálása megalkotással | az egész osztály | egyéni és csoportmunka | tevékenykedtetés | színesrúd-készlet, minden gyerekeknek, és a 2. melléklet kártyái, szalag vagy zsineg, gyurma-ragasztó minden csoportnak |
| | 2. Közös tulajdonság felismertetése, a felismert tulajdonsággal rendelkező újabb alkotások készítése | megfigyelés, egyes tulajdonságok kiemelése, azonosítás, megkülönböztetés, ellenőrzés, kommunikáció | az egész osztály | csoportmunka, Közös | tevékenykedtetés, megbeszélés | színesrúd-készlet, szalag minden csoportnak, 2-2 bábu csoportonként |
| C | 3. Kétfelé válogatás választott tulajdonság alapján, a tulajdonság felismerése, a felismert tulajdonsággal rendelkező újabb alkotások készítése | adott tulajdonság konkretizálása megalkotással; megfigyelés, egyes tulajdonságok kiemelése, azonosítás, megkülönböztetés, ellenőrzés | az egész osztály, ha jó képességűek, és gyorsabban dolgoznak | csoportmunka | tevékenykedtetés | színesrúd-készlet |
| | 4. Kitaláló játék | Tulajdonságok tudatosítása | Az egész osztály | Közös | Játék | Az elkészült alkotások |

A FELDOLGOZÁS MENETE

Az alábbi részletes leírás célja elsősorban egyféle minta bemutatása. Nem lehet és nem szabad kötelező jellegű előírásnak tekinteni. A pedagógus legjobb belátása szerint dönthet a részletek felhasználásáról, módosításáról vagy újabb variációk kidolgozásáról.

| I. Ráhangelődés, a feldolgozás előkészítése | |
|--|--|
| Tanítói tevékenység | Tanulói tevékenység |
| <p>Kitaláló játék – felsorolt tulajdonságok alapján, adott testek közül választva Jól láthatóan elhelyez néhány színesrúd-építményt (1. melléklet), majd elmondja, hogy ezek közül egyre gondolt, és az milyen tulajdonságokkal rendelkezik. (Néhány lehetséges tulajdonság van felsorolva a 1. melléklet táblázatában az építmény rajza mellett.) Néhány játékot játszik a gyerekekkel.</p> | <p>A gyerekek a felsorolt tulajdonságok alapján kitalálják, melyik építményre gondolt a tanító. Ha tudják, maguk is mondhatnak újabb tulajdonságokat, míg az egész osztály rá nem jön.</p> |
| II. Az új tartalom feldolgozása | |
| <p>1. Építés szóban adott feltétel szerint</p> <p>4-6 fős csoportokat alakít (4 csoportot). Egy-egy csoport két összetolt padot ül körül. Körbejár a 2. melléklet kártyáival, amik közül minden csoport húz egyet. „Építsetek olyan házakat, amelyekre igaz a kártyára írt tulajdonság! A csoport minden tagja építsen ilyen házat! Ragasszátok össze a rudakat pici gyurmargasztóval!” – mutatja. Miközben a gyerekek dolgoznak, figyeli a munkájukat, segíti őket, ha szükséges. „Ha mindenki megépítette a saját házát, ellenőrizzétek a csoporttársaitok munkáját! Vizsgáljátok meg, hogy valóban olyan-e a ház, amelyet a kártya kér!” Az ellenőrzés után (a tanító is körbejár és ellenőriz), megkéri a tanulókat, hogy egy helyre tegyék félre alkotásaikat, és kerítsék körbe szalaggal. „Most olyat is építsetek, amire nem igaz a kártyán lévő tulajdonság, ami nem olyan, mint amit a kártya kér! Mikor készen vagytok, vizsgáljátok meg egymás házait, ellenőrizzétek, hogy valóban nem olyan, mint amit a kártya kért!” Körbejár, figyeli a gyerekek munkáját, ha szükséges segít. Ő is ellenőrzi az elkészült alkotásokat. „Ezeket a házakat is gyűjtsétek egy helyre, a szalagon kívül!”</p> | <p>Csoportokba rendeződnek.</p> <p>Közösen elolvassák a kártyára írt tulajdonságot. A gyerekek nagyrészt önállóan dolgoznak az alkotásokon, de segítik, ellenőrzik egymás munkáját a csoporton belül.</p> <p>Az elkészült alkotásokat egy helyre gyűjtik (jó, ha van erre különkerített rész az asztalon, vagy most körbekerítik).</p> <p>Olyan házakat is alkotnak, ami nem rendelkezik a megadott tulajdonsággal, majd ellenőrzik egymás munkáját.</p> <p>Külön összegyűjtik azokat az alkotásokat is, amelyekre nem igaz a kártyán lévő tulajdonság.</p> |

| Tanítói tevékenység | Tanulói tevékenység |
|---|---|
| <p>2. Közös tulajdonság felismertetése, a felismert tulajdonsággal rendelkező újabb alkotások készítése</p> <p>Lefordíttatja a tulajdonságkártyákat, hogy a következő csoportok ne lássák. Irányítja a csoportok mozgását. „Figyeljétek meg jól a másik csoport asztalán lévő házakat! Mifélek kerültek a szalagon belülrre és kívülrre? Beszéljétek meg!” Mevárja, míg a csoportok végeznek a megbeszéléssel.</p> <p>„Építsetek egy-egy építményt a szalagon belülrre, és kívülrre is!” Figyeli a csoportok munkáját. „Minden csoport kap két bábut, tegyétek rá a most megépített házaitokra, jelzésként, hogy ezeket építettétek!” Kiosztja a bábuakat. „Üljétek vissza a saját asztalotokhoz, és ellenőrizzétek a másik csoport munkáját! Ha jól dolgoztok, vegyétek le a bábut a házuk tetejéről és adjátok vissza nekik!” Ha a gyerekek találnak hibát, segít nekik kijavíttatni azt az „új építőkkal”. Ezután egy másik asztalhoz ülteti át a csoportokat, újra végrehajtják az egyes lépéseket (házak megfigyelése; annak megbeszélése, hogy mifélek vannak a szalagon belül, ill. kívül; testek építése; ellenőrzés), egészen addig, míg minden csoport minden asztalnál ült már. A csoportok munkájának befejezése után közös megbeszélést tart a gyerekekkel a csoportmunka tapasztalatairól (pl. mennyire tudtak együtt dolgozni, odafigyeltek-e egymásra a csoportok), és a geometriai tapasztalatokról (pl. melyik asztalnál volt a legnehezebb eldönteni, mifélek a szalagon belül és kívül a házak, melyik csoportnak mi volt a kártyáján lévő tulajdonság, milyen tulajdonságot lehetne még írni, ha új kártyákat készítenénk).</p> | <p>A csoportok egy asztallal arrébb ülnek.</p> <p>Megfigyelik az alkotásokat, megvitatják, hogy mifélek kerültek az egyik és a másik részbe, (milyen tulajdonság lehetett a kártyán).</p> <p>Új alkotásokat készítenek a szalagon belülre és kívülrre is.</p> <p>Alkotásaikat bábuval jelölik meg. Ellenőrzik társaik munkáját a saját asztaluknál.</p> <p>Miután az összes többi csoport asztalánál voltak, a csoportok visszaülnek a helyükre. Meffogalmazzák tapasztalataikat.</p> |

| Tanítói tevékenység | Tanulói tevékenység |
|---|---|
| <p>3. Kétfelé válogatás választott tulajdonság alapján, a tulajdonság felismerése, a felismert tulajdonsággal rendelkező újabb alkotások készítése</p> <p>„Egyeztetek meg egy másik tulajdonságban, mint ami a kártyáton szerepelt! Egyétek most a szalagon belülre azokat a házakat, amelyekre ez a tulajdonság igaz, kívülre pedig azokat, amelyekre nem!”</p> <p>Figyeli a gyerekek munkáját, segít, ha szükséges.</p> <p>Miután végeztek a kétfelé válogatással, másik asztalhoz ülteti őket.</p> <p>„Egészítsétek ki egy-egy házzal a másik csoport válogatását!”</p> <p>Ha elkészültek, visszaülteti őket, és megkéri, hogy ellenőrizzék a másik csoport munkáját. Miután végeztek, közösen megbeszélik, hogy milyen tulajdonságokat választottak.</p> | <p>A csoportok maguk választanak egy-egy tulajdonságot, ami szerint az asztalon lévő alkotásokat kétfelé válogatják, majd más csoporttal helyet cserélve kitalálják, hogy az a csoport miféleket tett most a két részbe, és újabb alkotásokat hoznak létre a felismert tulajdonság alapján.</p> |
| <p>4. Kitaláló játék csoportban</p> <p>„Minden csoport válasszon két házat, és tegye ki ide az asztalra!”</p> <p>„Ki vállalkozik arra, hogy gondol ezek közül egyre, és annak sokféle tulajdonságát elmondja úgy, hogy abból a többiek ki tudják találni, melyikre gondolt?”</p> <p>Megkéri a vállalkozó gyereket, hogy súgja meg neki, melyik a gondolt ház, hogy tudjon segíteni, javítani, ha szükséges. Segíthet például egy-egy újabb tulajdonságra való utalással. (Megkérdezheti, hogy milyen magas, hány elemből áll, lyukas-e, stb.)</p> <p>Néhány játékot játszanak úgy, hogy mindig más gyerek gondol egy-egy házra.</p> | <p>A csoportok kitesznek 2-2 házat a tanári asztalra, hogy mindenki lássa.</p> <p>Egy gyerek sorolja az általa gondolt ház tulajdonságait. A többiek próbálják kitalálni, melyikre gondolhatott, ő pedig addig sorol újabb tulajdonságokat (esetleg tanítói segítséggel), míg rá nem jönnek.</p> <p>Más gyerekek is vállalkoznak arra, hogy gondoljanak egy házra, és felsorolják annak néhány tulajdonságát.</p> |